جياڭشي ولكەسىنىڭ پارتيا، ۇكىمەت ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى شينجياڭعا كەلىپ، باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىن تەكسەردى

(باسى 1 ـ بەتتە)

قىزمەت مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، ٴوزارا تيىمدىلىك جاساپ سالىبەسۋدى تەرەڭدەتىپ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇدايىلاندىرۋدى جانە ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋدى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەتىپ، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋدىڭ جالپى ونىمدىلىگىن بارىنشا كۇشەيتىپ، شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ ىقىلاستى قامقورلىعىن، جياڭشي حالقىنىڭ قالتقىسىز كومەگىن، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋدىڭ وزگەشە ابزالدىلىعىن شينجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىعىن جانە باياندى تىنىشتىعىن ىلگەرىلەتۋدىڭ مىعىم قوزعاۋشى كۇشىنە شىنايى اينالدىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ شەشۋشى شايقاسىنىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە جەتىپ، جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتادى.

لي چى شينجياڭنىڭ جياڭشيگە زور كۇشپەن قولداۋ كورسەتكەندىگىنە، كومەكتەسكەندىگىنە العىس ايتىپ، مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: تاياۋ جىلداردان بەرى، شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىعىندا شينجياڭ جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىن بۇلجىماي دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، شينجياڭدى زاڭمەن جونگە سالۋعا، شينجياڭدى ىنتىماقتاسا ورنىقتىرۋعا، شينجياڭدى باياندى كوركەيتۋگە تاباندى بولىپ، قوعامدىق كەلەلى جاعدايى ۇزدىكسىز ورنىقتى بولىپ، ەكونوميكالىق دامۋى ورنىقتىلىق بارىسىندا ىلگەرىلەپ، ٴار ۇلت بۇقاراسى تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىپ، شينجياڭ تاريحتاعى ەڭ جاقسى دامۋ كەزەڭىنە ٴوتتى. شينجياڭنىڭ دامۋدا قول جەتكىزگەن كورنەكتى تابىستارى جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىنىڭ كورەگەن دە دۇرىس ەكەنىن تولىق دالەلدەدى، جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى باسشىلىعىنىڭ جانە جۇڭگوشا سوتسياليستىك ٴتۇزىمنىڭ كورنەكتى ابزالدىلىعىن تولىق ايگىلەدى، مۇندا اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ، ۇكىمەتتىڭ جانە ٴار ۇلت كادرلارى مەن بۇقاراسىنىڭ اقىل ـ پاراساتى جانە ماڭداي تەرى قامتىلعان.

لي چى مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ ــ مەملەكەتتىڭ كەلەلى ستراتەگياسى، پارتيا ورتالىق كوميتەتى بىزگە بەرگەن ساياسي جاۋاپكەرشىلىك جانە داڭقتى بورىش. بىيل جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۋدىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە جەتۋدىڭ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شەشۋشى شايقاسىن جۇرگىزۋدىڭ اياقتالار جىلى. ٴبىز باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ماڭىزدى بايانداۋلارىن ىنتىكەرلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىن باتىل دايەكتىلەندىرىپ، كومەك قابىلدايتىن جەردەگى پارتكومعا، ۇكىمەتكە جانە كادرلار مەن بۇقاراعا تىعىز سۇيەنىپ، شينجياڭعا جان ـ جاقتى كومەكتەسۋگە، شينجياڭعا دالمە ـ ٴدال كومەكتەسۋگە، شينجياڭعا ۇزاق ۋاقىت كومەكتەسۋگە تاباندى بولىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسىندا جەڭىسكە جەتۋگە دەم بەرۋدى شىن مانىندە باستى مىندەت ەتىپ، ورنىقتىلىق نەگىزىن بەكەمدەۋگە دەم بەرۋدى قىزمەتتىڭ ٴتۇيىنى، كاسىپ سالاسىنىڭ دامۋىن ىلگەرىلەتۋگە دەم بەرۋدى ٴتۇبىرلى شارا، حالىق تۇرمىسىنىڭ قۇت ـ بەرەكەسىن ارتتىرۋعا دەم بەرۋدى سوڭعى نىساناعا ساناپ، اقتاۋ اۋدانىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسىندا باتىلدىقپەن جەڭىسكە جەتۋىن ىلگەرىلەتىپ، قوعامنىڭ باياندى تىنىشتىعىن قورعاپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ىنعايتىپ، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىنىڭ جاڭا جاعدايىن قۇلشىنا اشۋىمىز كەرەك. شينجياڭنىڭ ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولداعى“ وزەكتى رايون ابزالدىلىعىن ۇزدىكسىز ساۋلەلەندىرىپ، جياڭشي مەن شينجياڭ سىندى ەكى جەردىڭ نەگىزدىك قۇرىلىمدار، كاسىپ سالاسىن دامىتۋ سياقتى سالالارداعى سالىبەستىگىن تەرەڭدەتىپ، ٴتيپتى كوپ جياڭشي كاسىپورىندارىنىڭ جانە ونىمدەرىنىڭ مەملەكەت قاقپاسىنان شىعۋىنا قولداۋ كورسەتىپ، كومەكتەسىپ، ەكى جەردىڭ ٴوزارا تيىمدىلىك جاساپ ورتاق يگىلىككە كەنەلە دامۋىن ىسكە اسىرۋدى ٴۇمىت ەتەمىز.

اڭگىمە ماجىلىستە شوكرات زاكىر اۆتونوميالى رايوننىڭ ورنىقتىلىق، دامۋ جانە شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتى جاعدايىن تانىستىردى، جياڭشي ولكەسىنىڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋ قىزمەتىنىڭ الدىڭعى شەپ قولباسشىلىق شتابى شينجياڭعا كومەكتەسۋ قىزمەتى جاعدايىن تانىستىردى، قاتىستى جولداستار قىزىلسۋ وبلىسىنىڭ ورنىقتىلىق، دامۋ جانە باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتى جاعدايىن تانىستىردى، شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادر دارىندىلار ۋاكىلى لەبىز ٴبىلدىردى. ماجىلىستەن سوڭ، جياڭشيدىڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋ بويىنشا تارتۋ ەتۋ سالتى جانە كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋعا كومەكتەسۋ سالىبەستىك كەلىسىمىنە قول قويىسۋ سالتى وتكىزىلدى.

شينجياڭداعى كەزىندە جياڭشي ولكەسىنىڭ پارتيا، ۇكىمەت ۋاكىلدەرى ۇيىرمەسى قىزىلسۋ قىرعىز اۆتونوميالى وبلىسى اتۋش قالاسىنىڭ، اقتاۋ اۋدانىنىڭ، ۇلۋعشات اۋدانىنىڭ قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ٴتۇيىنى، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەحى، قىستاق تۇرعىندار كوميتەتى، اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرى ەگىنشىلىك بازاسى، مەكتەپ، شيپاحانا، شەكارا وتكەلى سياقتى جەرلەردە تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدى، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ نىساندارىن تەكسەردى، كەدەي بۇقارانى ارالاپ حال سۇرادى، شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادر دارىندىلارعا اماندىسا بارىپ، ولاردان حال سۇرادى.

جياڭشي ولكەسىنىڭ باسشىلارىنان چىن شيڭچاۋ، حۋ چياڭ، اۆتونوميالى رايوننىڭ جانە بيڭتۋاننىڭ باسشىلارىنان سارقىت اقان، جاڭ چۋنلين، پىڭ جياروۋي، باداي، جاۋ چيڭ، چىڭ جىنشان قاتارلىلار جوعارىداعى قيمىلدارعا قاتىناستى.

تاسقىن مەزگىلىندەگى سۋ قويمالارى جۇمىسى جونىندە بەينە ەكراندا ورنالاستىرۋ ٴماجىلىسى

تاسقىن مەزگىلىندەگى تاسقىننان ساقتانۋدان، قۋاڭشىلىققا قارسى اتتانۋدان قامال الۋ شايقاسىن كۇش سالا جاقسى جۇرگىزۋدى تالاپ ەتتى

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى **ۋاڭ يۇڭفي** 6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى اۆتونوميالى رايون 2020 ـ جىلعى تاسقىن مەزگىلىندەگى سۋ قويمالارى جۇمىسى جونىندە بەينە ەكراندا ورنالاستىرۋ ٴماجىلىسىن اشتى. ٴماجىلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: جەر ـ جەر، تاراۋلار تومەنگى شەك ويىن مىقتاپ ورناتىپ، تاۋقىمەت تانىمىن كۇشەيتىپ، تاسقىن مەزگىلىندەگى تاسقىننان ساقتانۋدان، قۋاڭشىلىققا قارسى اتتانۋدان قامال الۋ شايقاسىن كۇش سالا جاقسى جۇرگىزىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ٴومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىنە كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوننىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ەركىن تۇنياز ماجىلىسكە قاتىناستى ٴارى ٴسوز سويلەدى.

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: بيىل ەلنينو قۇبىلىسىنىڭ ۇزدىكسىز اسەرىنە ۇشىراۋدان كليمات قالىپسىز بولىپ، اۋا رايىنىڭ تۇراقسىز فاكتورلارى كورنەكتى ارتتى. جەر ـ جەر، تاراۋلار تاسقىننان ساقتانۋداعى ٴالسىز بۋىندارىن، سونداي ـ اق ٴىرى، ورتا سۋ قويمالارىن ىڭعايلاستىرىپ پايدالانۋدى، شاعىن سۋ قويمالارىنىڭ تاسقىننان حاۋىپسىز ٴوتۋىن ٴتۇيىن ەتىپ، ينجەنەريالاردى ىڭعايلاستىرىپ پايدالانۋعا دايىندالۋ، تاسقىن مەزگىلىندەگى حاۋىپسىزدىك جاۋاپكەرشىلىك ٴتۇزىمىن تياناقتاندىرۋ، ٴتۇرلى شۇعىل جاعدايلاردا حاۋىپتەن قۇتقارۋ دايىندىق جوبالارىن وزگەرتىپ كەمەلدەندىرۋ، جاۋىن ـ شاشىن جاعدايىن باقىلاۋ ـ ولشەۋ، ساقتاندىرۋ قۇرىلعىلارىنىڭ جۇمىس جۇرگىزۋ جاعدايى سياقتىلارعا جاپپاي تەكسەرۋ جۇرگىزىپ، ٴتۇرلى دايىندىق جوبالارىنىڭ اتقارىلۋىن جانە ماشىعىن كۇشەيتۋدى قۋزاۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: سۋ قويمالارىنىڭ الدىن الا ولشەۋ، ساقتاندىرۋ جۇيەسىن ۇزبەي اقاۋسىزداندىرىپ، كەمەلدەندىرىپ، سۋ قويمالارىن باسقارۋ جاۋاپكەرشىلىگىن تياناقتاندىرۋدى شىن مانىندە كۇشەيتۋ كەرەك. ٴار دارەجەلى سۋ يگىلىگى تاراۋلارى سۋ قويمالارىن باسقارۋ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرىپ، كۇندەلىكتى شارلاپ تەكسەرۋدى، قورعاۋدى جۇيەلەندىرۋ ٴارى كۇشەيتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: سۋ قويمالارىن ورنالاستىرۋ جوباسىن عىلىمي بەلگىلەپ، ورنالاستىرۋدى دەن قويا ۇيىمداستىرىپ، ورنالاستىرۋ ٴتارتىبىن قاتايتۋ كەرەك. قۋاڭشىلىققا قارسى اتتانۋدا سۋمەن قامداۋعا كەپىلدىك ەتۋدى تىڭعىلىقتى ىستەپ، ادامداردىڭ اۋىز سۋ حاۋىپسىزدىگىنە جانە نەگىزگى ىشەر استىق حاۋىپسىزدىگىنە كەپىلدىك ەتۋدى قۋاڭشىلىققا قارسى اتتانۋ قىزمەتىنىڭ ماڭداي الدى ورنىنا قويۋ كەرەك. ٴارقايسى مۇشە ورىندار تىعىز سايكەسىپ، قىزمەتتىڭ مىعىم بىرىككەن كۇشىن قالىپتاستىرۋ كەرەك.

ماجىلىستە ۇلعاتا سۋ تورابى، توۋتۇنحى سۋ قويماسى سياقتى 19 سۋ تورابى ورىندارى حاۋىپسىزدىكتى تەكسەرۋ، سۋ قويمالارىنىڭ حاۋىپسىزدىك جاۋاپكەرشىلىگىن تياناقتاندىرۋ سياقتى جاعدايلاردان مالىمەت بەردى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ٴجيى تۇتىلعان تۇماندا قالعان ەدى. جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، شينجياڭ زاڭ بويىنشا الدىن الۋ سياساتىنداعى لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋدىڭ جانە ۋشارلىقتى الاستاۋدىڭ ٴبىر قىدىرۋ شارالارىن قولدانىپ، حاۋىپسىزدىك جاعدايىن بارىنشا جاقسارتتى. قازىر شينجياڭدا ٴۇرتىس 3 جىلدان استام ۋاقىتتان بەرى ەشقانداي زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك دەلولارى (وقيعا) تۋىلعان جوق، قوعامدىق كەلەلى جاعداي ٴۇرتىس ورنىقتىلىعىنىڭ پايداسى ۇزبەي جارىققا شىعىپ، ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپادا دامۋىن ىلگەرىلەتۋ اياق الىسى تەزدەدى. 2019 ـ جىلى شينجياڭ ٴوڭىرىنىڭ ٴوندىرىس جالپى ٴونىم قۇنى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 6.2% ارتقان؛ جالپى تۇرعىنداردىڭ جان باسىندىق قولداعى ورتاشا تابىسى 23 مىڭ 103 يۋان بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 7.5% ارتقان؛ كەدەيلىكتىڭ تۋىلۋ سالىستىرماسى 2013 ـ جىلدىڭ سوڭىنداعى 19.4%تەن 1.2%كە تومەندەپ، ٴار ۇلت حالقىنىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى كورنەكتى كۇشەيدى.

سوڭعى جىلدارى، تيانشاننىڭ وڭتۇستىگى مەن سولتۇستىگىن ارالاعان، كورگەن ەل ٴىشى ـ سىرتىنداعى دوستاردىڭ بارلىعى شينجياڭنىڭ گۇلدەنگەن، ورنىقتى، ومىرشەڭدىك كۇش جالىنداعان دامۋ جاعدايىنا اسەرلەنەدى، ٴبارى دە ٴار ۇلت حالقىنىڭ ىنتىماقتى، بەرەكەلى، تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرگەن مەيىرلى كورىنىستەردەن تەبىرەنەدى، ٴبارى دە جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ ساياساتىنا، جۇڭگو شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنا بەلسەندى باعا بەرەدى. ال وزگە ەلدىڭ ىشكى ساياساتىنا دورەكىلىكپەن كيلىگىپ، ٴتۇس ـ تۇسقا سويلەن سەرمەگەن امەريكا، ادامدىق ۇقىق دەستەرىندەگى سوراقى ٴىس ـ ارەكەتتەرى سان قيلى بولسا دا، شينجياڭ ماسەلەسىندە اق پەن قارانى شاتاستىرىپ، دۇرىس پەن بۇرىستى پارىقتاماۋى بارىپ تۇرعان سوراقىلىقتىڭ، شەگىنە جەتكەن سۇمپايىلىقتىڭ ٴوزى. تەمىردەي شىندىق الدىندا، وتىرىك پەن قاسكۇنەمدىك اتاۋلىنىڭ ٴبارى ٴبىر تۇرتكەنىنەن قالمايى، تاس ـ تالقانى شىعىپ، تاريحتىڭ سايقى ـ مازاعىنا اينالادى.

ٴدال وسى كەزدە، ٴدال وسى ساتتە، جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى بۇكىل جەر شارىندا لاڭ سالۋدا. پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىعىندا، شينجياڭ عىلىمي ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ شارالارىن قولدانىپ، ىندەتتىڭ تارالۋ جولىن ٴونىمدى كەستى، جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ اۋرۋىنا شالدىقتى دەپ دياگنوزى تۇراقتاندىرىلعاندار نەبارى 76 ادام، قازىر ٴۇرتىس 120 نەشە كۇن بويى جاڭادان ارتقان ناۋقاس بايقالمادى، بۇكىل رايونداعى ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ دەنساۋلىعىنا، ٴومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگىنە ەڭ جوعارى شەكتە كەپىلدىك ەتىلدى. شىندىق شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنىڭ بارعان سايىن جاقسارىپ كەلە جاتقاندىعىن، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ٴومىر ٴسۇرۋ ۇقىعى، دامۋ ۇقىعى پارمەندى قامتاماسىزدىققا يە بولعاندىعىن دالەلدەدى.

امەريكانىڭ ەل ىشىنە قايىرىلا قاراساق، قازىر 2 ميلليون 260 مىڭ ادام ۆيرۋسپەن جۇعىمدالىپ، 120 مىڭ ادام ومىرىنەن جۇدا بولدى. ٴدال وسىنداي جۇرەكتى ەزەتىن جاعدايدا، امەريكا ۇكىمەتى ٴباز ـ باياعىسىنداي نازارىن ىندەتتى تىزگىندەۋگە، حالىقتى قورعاۋعا شوعىرلاندىرماي، كەرىسىنشە، ىشىنە قاسكۇنەمدىك بۇگىپ، اقىل ـ ويىن سارقا جۇمساپ، باسىنداعى كۇيەسىن باسقاعا يتەرىپ، جاۋاپكەرشىلىكتەن اتتونىن الا قاشىپ وتىر. جۇڭگو مەن امەريكا بىردەي ٴىرى ەل، ەكەۋىن ٴوزارا سالىستىرسا، ايىرماشىلىعى بىردەن كوزگە شالىنادى، كىمنىڭ دۇرىس، كىمنىڭ قاتە ەكەندىگى ايتپاسا دا بەلگىلى.

داۋىل سوعىپ، تولقىندار ۇرسا دا، قاسقايىپ ٴبىز تاپجىلماستان تۇردىق كەرىپ كوكىرەك. امەريكانىڭ كەيبىر ساياساتپازدارى شينجياڭنىڭ گۇلدەنگەن، ورنىقتى اسا تاماشا جاعدايىن كورگىسى كەلمەگەن سايىن، شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى امالدىڭ بارىنشا جاقسى قورعاۋى، جاقسى دامۋى كەرەك. بيىل شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى بۇكىل ەل حالقىمەن بىرگە دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعامعا ارشىندى قادام تاستايدى، ٴبىزدىڭ ٴاربىرىمىز تۇگەلدەي جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى جاڭعىرۋى ارمانىن جۇزەگە اسىرۋدىڭ كۋاگەرى، قاتىناسۋشىسى بولامىز. تۇمان بۇركەپ، كوزدى كولەگەيلەسە دە، قيىنشىلىقتاردان وتەمىز ٴبىز ەڭسەرە، قول ۇستاسا، ۇلى نىساناعا نىق قادامەن ىلگەرىلەپ، وتانىمىز شينجياڭنى اناعۇرلىم كورىكتى ەتىپ قۇرىپ شىعايىق!

شينجياڭنىڭ ورنىقتىلىعىن تاپجىلماي قورعايىق

(باسى 1 ـ بەتتە)

حالىقتىڭ باقىتتى تۇرمىسى ــ ەڭ ۇلكەن ادامدىق ۇقىق. جۇڭگو ۇكىمەتى لاڭكەستىككە زاڭ بويىنشا سوققى بەرۋ مەن ادامدىق ۇقىقتى قامتاماسىز ەتۋدى ٴوزارا ۇشتاستىرۋعا تاباندى بولىپ، ٴبىر جاقتان، «بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ ۋستاۋى» جانە باسقا دا حالىقارالىق زاڭ ولشەمدەرگە بويسۇنىپ، «بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ الەمدىك لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ ستراتەگياسى» جانە «زورلىقتى كۇش ۋشارلىق ارەكەتىنەن ساقتانۋ جوسپارى» اتقارۋدى قامتىعان حالىقارالىق قوعامنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ جانە ۋشارلىقتى الاستاۋ دارىپتەمەلەرىن مۇقيات تياناقتاندىرىپ، ەل ٴىشىنىڭ قاتىستى زاڭ جۇيەسى كولەمىندە لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۋشارلىقتى الاستاۋ قىزمەتىن ٴتارتىپتى ىلگەرىلەتتى؛ ەندى ٴبىر جاقتان، ەكونوميكانى دامىتىپ، حالىق تۇرمىسىن جاقسارتىپ، ادامدىق ۇقىق ىستەرىنىڭ دامۋىن جەبەپ، تۇبىرىنەن وڭاۋ مەن ۇستىنەن وڭاۋدى قاتار يگەرۋگە تاباندى بولىپ، سوققى بەرۋ مەن الدىن الۋدى ۇشتاستىرىپ، لاڭكەستىكتىڭ، ۋشارلىقتىڭ ٴوسىپ ـ ٴونۋ توپىراعى مەن شارت ـ جاعدايىن ٴۇزىلدى ـ كەسىلدى جويۋعا قۇلشىندى. جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ زاڭ بويىنشا شينجياڭدا قولدانعان لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ جانە ۋشارلىقتى الاستاۋ شارالارى شينجياڭنىڭ حاۋىپسىزدىك جاعدايىن تۇبەگەيلى جاقسارتىپ، شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ تىرشىلىك ۇقىعىن، سالاماتتىق ۇقىعىن، دامۋ ۇقىعىن پارمەندى قامتاماسىز ەتتى. حالىقارالىق قوعام جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ ساياساتىنا جاپپاي بەلسەندى باعا بەردى.

شىندىق بۇلتارتپايدى. شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايونى قۇرىلعان 65 جىلعا تاياۋ ۋاقىتتان بەرى، ەكونوميكانىڭ جالپى مولشەرى 80 نەشە ەسە ارتىپ، ٴتۇرلى ىستەر جالپى بەتتىك العا باسىپ، حالىقتىڭ تۇرمىس دەڭگەيى زور مولشەردە جوعارىلادى. بۇگىنگى تاڭدا، جۇڭگونىڭ كەدەيلىكتى ازايتۋ ىستەرىنىڭ ٴبىر بولىگى رەتىندە، شينجياڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدا شەشۋشى ىلگەرىلەۋشىلىككە قول جەتكىزىپ، 2019 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن، شينجياڭ جيىنى 737 مىڭ 600 وتباسى، 2 ميلليون 923 مىڭ 200 ادامنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىن جۇزەگە اسىردى، كەدەيلىكتىڭ تۋىلۋ سالىستىرماسى 2013 ـ جىلدىڭ سوڭىنداعى 19.4%تەن 1.24%كە تومەندەدى. قازىرگى شينجياڭ تاريحتاعى ەڭ جاقسى گۇلدەنۋ، دامۋ مەزگىلىندە تۇر، ٴار ۇلت بۇقاراسى تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىپ، تۇرمىستارى الاڭسىز، بەرەكەلى ٴوتىپ، جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە ۇمتىلۋدا.

ادىلدىك جۇرت جۇرەگىندە ساقتالادى. شينجياڭدى جونگە سالۋدىڭ جاقسى ـ جاماندىعى، بۇقارانىڭ تۇرمىسىنىڭ قانداي ەكەندىگى جونىندە شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى ەڭ تەرەڭ اسەرگە، ەڭ سويلەۋ ۇقىعىنا يە. وتكەن 3 جىلدان استام ۋاقىتتان بەرى، شينجياڭدا بىردە ـ ٴبىر زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك دەلوسى تۋىلعان جوق، ۇلتتاردىڭ تەرەزەسى تەڭ، ىنتىماقتى، دىندەر جاراسىمدى دا ۇيلەسىمدى، تۇرمىس تىنىش تا بەرەكەلى بولدى. ورنىقتىلىقتىڭ پايداسى ۇزدىكسىز جارىققا شىعىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى كورنەكتى كۇشەيىپ، ٴار ۇلت حالقى اناردىڭ دانىندەي تىعىز ۇيىسىپ، اناعۇرلىم تاسقىنداعان كۇرەسكەرلىك بەينەمەن اناعۇرلىم جارقىن بولاشاقتى قارسى الۋدا. تاماشا جاعداي وڭاي ـ وسپاق قولعا كەلگەن جوق، ٴبىز ونى ەسەلەپ اياۋلايمىز، ەسەلەپ قاستەرلەۋىمىز، ٴارقانداي ادامنىڭ بۇلدىرۋىنە استە جول بەرمەۋىمىز كەرەك. امەريكا جاق وسى جولى ايتىلمىش ”زاڭ جوباعا“ قول قويعاندا شينجياڭ دامۋىنىڭ وبيەكتيۆ شىندىعىمەن ەسەپتەسپەدى، ۇيعۇر ۇلتىن قامتىعان شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالىق بۇقاراسىنىڭ شىنايى سەزىمىمەن ەسەپتەسپەدى، بۇل امەريكا جاقتىڭ جۇڭگونىڭ يەلىك ۇقىعىنا، حاۋىپسىزدىگىنە زالال كەلتىرۋ، جۇڭگونىڭ ۇلتتار قاتىناسىنا ىرتكى سالۋ، شينجياڭنىڭ گۇلدەنۋىن، ورنىقتىلىعىن ٴبۇلدىرۋ، جۇڭگونىڭ دامۋىن، كۇشەيۋىن تەجەۋ سۇرقيا نيەتىن ونان ارى پاش ەتتى. بۇل ٴتۇيىندى جۇڭگو حالقى انىق كورىپ ـ ٴبىلىپ وتىر ٴارى وعان استە جول بەرمەيدى.

جالپىعا ايان، امەريكا ۇزاقتان بەرى ادامدىق ۇقىق ماسەلەسىندە شىمىركىپەستەن قوس ولشەم ويناتىپ، ادامدىق ۇقىقتى ٴوزىنىڭ وكتەم بيلىگىن قورعاۋدىڭ قۇرالى ەتكەنىمەن، ادامدىق ۇقىققا قول سۇعۋداعى ٴوز بويىنا جالعاسقان، جۇيەلەنگەن، كەڭ كولەمدەگى سان قيلى سوراقىلىقتاردى ەستىمەسكە، كورمەسكە سالىپ وتىر. بۇگىنگى امەريكادا مىلتىقتان تۋعان زورلىقتى كۇش، باي مەن كەدەيدىڭ ٴبولىنۋى، ناسىلدىك كەمسىتۋ سياقتى ايىقپاس اۋرۋلاردىڭ جويىلۋى قيىنعا ٴتۇسىپ، اۋىر قوعامدىق ماسەلەگە اينالىپ سوعۋدا. امەريكاعا باسقا ەلگە قوقاڭداپ، اۋزىنا كەلگەندى كوكىگەنشە، وزىندە ورىن تەپكەن اۋىر ادامدىق ۇقىق ماسەلەلەرىن شىن مانىندە كورە ٴبىلۋدى، تەكسەرۋدى، سونداي ـ اق شارا قولدانىپ جاقسارتۋدى ەسكەرتەمىز.

”ىنتىماق، ورنىقتىلىق ــ قۇت، بولشەكتەۋشىلىك، بىلىقپالىق ــ جۇت“، بۇل جۇڭگوداعى ٴار ۇلت حالقى ۇزاق تاريحي بارىستا قالىپتاستىرعان كۇشتى ورتاق تانىم. جۇڭگو حالقى جىن ـ شايتاننان قورىقپايدى، ساندىراققا سەنبەيدى. سىرتتان كەلگەن ٴارقانداي قىسىم تەك بۇكىل ەلدەگى ٴار ۇلت حالقىن ونان ارى تىعىز ىنتىماقتاستىرۋعا، اناعۇرلىم مىزعىماس تاباندىلىقپەن لاڭكەستىككە سوققى بەرىپ، شينجياڭنىڭ ورنىقتىلىعىن قورعاۋعا تۇرتكى بولادى. جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋىن جۇزەگە اسىرۋ ساپارىنىڭ تاريح دوڭعالاعى الدىندا، ٴارقانداي كۇشتىڭ توسقاۋىل جاساۋى مەن ٴبۇلدىرۋى ٴتۇپتىڭ ـ تۇبىندە تەك قولدان كەلمەسكە ۇرىنۋدىڭ، ٴالىن بىلمەي الەك بولۋدىڭ كەبىنىن كيەرى ٴسوزسىز.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 6 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)